

РАН БОСИЛЕК ЖИВА ВОДА

chitanka.info

Имало едно време един цар. Той имал трима синове. Единият бил задомен, другият — годеен, третият — неженен. Когато остарял, царят повикал синовете си, па им казал:

— Чувал съм, че в далечна земя, в царството на дивна хубавица, извира жива вода. Умие ли се някой от тая вода — ако е млад, не остарява; ако е стар, ще подмладее; ако е болен, ще оздравее. Който от вас ми донесе жива вода, той ще царува вместо мене.

Тръгнали тримата синове да търсят жива вода. Вървели, вървели — стигнали чешма на кръстопът. На чешмата било написано:

„Пътниче, тръгнеш ли в левия път, жив и здрав ще се върнеш. Хванеш ли средния, я ще се върнеш, я не. Ако тръгнеш по третия, прости се с живота си!“

Спрели се царските синове. Трябвало да се решат кой брат по кой път да тръгне.

— Какво да правим? — рекъл големият брат.

— Кой път да хвана? — двоумял се средният.

— Не се чудете! — казал малкият брат. — Ти, бате, имаш жена и деца. Хвани левия път, та жив и здрав да се върнеш. Ти пък, братко, си сгоден. Хвани средния път. Ако има щастие годеницата ти, няма да загинеш. Аз ще отида по тоя път, дето пише — който тръгне, няма да се върне. Не съм женен, нито годеен. Няма кой да ме чака и да плаче за мене... Дайте сега по един пръстен! И трите пръстена ще оставим под тая плоча. Който се върне, ще си вземе пръстена, та да се знае кой си е отишел в къщи и кой не.

Разделили се братята. Всеки тръгнал по своя път.

Най-малкият вървял, вървял, стигнал до една пещера. Пред входа на пещерата горяла копа сено, а отвътре се чул жален глас:

— Брат да ми си, юначе, помогни ми да избавя рожбите си! Ще се задушат от дим в пещерата!

Юнакът разпръснал сеното със сабята си и влязъл в пещерата. Съгледал, че нещо свети сред дима. Приближил се и видял змеица с две змийчета.

Момъкът изнесъл змийчетата вън от пещерата, а после помогнал и на змеицата да излезе. Като се посъвзела, тя рекла:

— С какво да ти се отплатя, юначе?

— Няма за какво да ми се отплащаш — отговорил момъкът. — Но кажи ми, ако знаеш, къде мога да намеря жива вода.

Змеицата откъртила сребърна люспа от опашката си, дала я на момъка и казала:

— Вземи тая люспа и върви все на изток! Ще се изкачиш на висока планина. На връх планината има сребърен дворец. В него живее моят брат, който вижда през реки и планини. Предай му тая люспа и той ще ти каже къде ще намериш жива вода.

Тръгнал момъкът на изток. Вървял дълго време. Стигнал сребърния дворец. Но в двореца нямало жива душа. Наблизо течел сребърен поток. Край потока на сухо скачала сребърна рибка, ала не можела да попадне във водата. Момъкът я хванал и я хвърлил в потока. Тогава дворецът блеснал с ослепителна светлина, пред входа се явил крилат змей и попитал:

— Какво търсиш тук, момко?

Момъкът му подал сребърната люспа и рекъл:

— Жива вода диря. Можеш ли ми каза къде мога да намеря.

Змеят откъртил златна люспа от опашката си, дал я на момъка и казал:

— Ще вървиш все на изток. Ще стигнеш планина, по-висока от тая. На връх планината има златен дворец. В двореца живее моят по-голям брат, който лети по-бързо от вятър. Той е обиколил много земи и морета. Той ще ти каже къде има жива вода!

Тръгнал момъкът на изток. Вървял, какво вървял, стигнал златния дворец. Пред двореца видял златен гарван, с отпуснати крила и с разтворена човка.

Момъкът го взел на ръка, занесъл го на срещния извор и му капнал няколко капки вода в устата. Гарванът изперпелил с крила и изхвъркнал. В тоя миг дворецът грейнал като слънце. Пред входа се явил златен змей и попитал:

— Какво дириш тука, момко?

Момъкът му подал златната люспа и отговорил:

— Диря жива вода. Къде мога да намеря?

Змеят му подал скъпоценен камък и рекъл:

— Ще вървиш все на изток. Ще стигнеш до планина, по-висока от тая. На върха на планината грее дворец от скъпоценни камъни. Там живее най-хубавата от всички хубавици на света. Предай ѝ тоя скъпоценен камък и тя ще ти каже къде ще намериш жива вода.

Тръгнал момъкът на изток. Стигнал скъпоценния дворец. Влязъл вътре. На светъл чардак спяла невиджана хубавица. Щом момъкът показал скъпоценния камък, тя се събудила, усмихнала се и рекла:

— Какво дириш, момко?

— Жива вода.

— Щом си стигнал дотука, заслужаваш я. Иди си налей хе от оная чешма пред двореца. Вземи и тоя пръстен. Сложи го на лявата си ръка. С него ще стигнеш жив и здрав, откъдето си дошел. Щом имаш нужда от нещо, премести пръстена на дясната си ръка. Каквото пожелаеш, тозчас ще го постигнеш.

Момъкът се зарадвал. Взел пръстена, поклонил се на хубавицата, налял жива вода и си тръгнал.

Като повървял малко, преместил пръстена на дясната си ръка и рекъл:

— Пръстенче, желая да бъда колкото може по-скоро при кръстопътната чешма!

Още не издумал момъкът, свила се вихрушка и го отнесла при чешмата. Погледнал — и трите пръстена си седят, не били се върнали братята му.

Пак преместил пръстена и рекъл:

— Пръстенче, искам да се видя с братята си!

Още не издумал, ето братята му.

— Къде бяхте, братя мои? — попитал ги момъкът.

— Пленник бях в далечно царство — отговорил големият брат.

— Преди малко долетя сребърноопашат змей, грабна ме и ме донесе тука, близо до чешмата.

— Аз пък — рекъл другият брат — се скитах изгубен в безизходната гора. Изведнъж над мене изфуча змей със златна опашка, грабна ме и ме донесе тука. А ти, братко, какво направи?

— Намерих жива вода в царството на чудна хубавица. Тя ми даде тоя пръстен. Щом го преместя на дясната си ръка, каквото пожела, имам го... А сега да отидем при татка в двореца!

Тръгнали. Като повървели малко, големият брат рекъл:

— Наистина, чуден пръстен ти е дала хубавицата. Дай да го премеря на моята ръка — да видим дали ще се изпълни каквото аз поискам.

Момъкът извадил пръстена и го подал на брат си. Той го сложил на дясната си ръка и казал:

— Искам живата вода да дойде в мои ръце, а по-малкият ми брат да се върне и да тръгне пак по оня път, който сам си избра.

Момъкът останал като замаян. Той не сетил кога големият брат взел водата от ръцете му. Не сетил и кога се върнал. Като се опомнил, той вече вървял по страшния път.

През туй време другите братя стигнали в бащиния си дворец. По-големият дал на баща си живата вода и станал цар. С помощта на чудния пръстен той направил и брат си цар на съседно царство.

Един ден той преместил пръстена на дясната си ръка и рекъл:

— Искам да дойде тука царицата на живата вода!

Подир малко време пред двореца спряла златна колесница. Слязла чудна хубавица и влязла в двореца. Завели я при царя. Тя се поклонила и рекла:

— Какво ще заповядаш, царю честити?

— Искам да останеш в моя дворец!

— Ще остана, защото съм безсилна, докато пръстенът е на твоята ръка. Но знай, че радост няма да видиш, докато не стъпи кракът на добрия ти брат в тоя дворец!

А тъкмо в това време добрият брат стигнал до пещерата, дето спасил рожбите на змеицата. Срецнали го двете змейчета.

— Къде е майка ви? — попитал момъкът.

По-голямото отговорило:

— Тя умря от мъка, щом се научи, че чудноватият пръстен не е вече в твои ръце. Но ти върви по тоя път и пак ще сполучиш! На ти една сребърна люспица от моята опашка. Покажи я на моя вуйчо в сребърната планина, и той ще ти помогне.

Тръгнал момъкът на изток. Вървял, вървял — стигнал двореца на златоопашатия змей. Спрял се пред входа. Вратата била заключена.

— Змея ли търсиш! — чул се глас от близкия поток. Момъкът приближил до потока и видял сребърната рибка, на която бе спасил живота по-рано.

— Змея търся, рибке! — рекъл момъкът. — Не е ли в двореца?

— Змеят умря от мъка, щом видя, че чудноватият пръстен мина в лоши ръце. Вземи от мене едничката ми златна люспица. Тя ще те заведе при брата му, който ще ти помогне.

Момъкът взел златната люспица и пак тръгнал.

Стигнал двореца на бързокрилия змей. И тоя дворец бил заключен. Момъкът взел да се чуди какво да направи. Но в тоя миг долетял гарванът, на когото момъкът бе уталожил жаждата, и попитал:

— Кого търсиш, златен момко?

— Змея — отговорил момъкът. — Нося му тая златна люспица.

— Змеят умря от мъка, щом узна, че ти си изгубил чудноватия пръстен, който ти даде царицата на живата вода. Но кажи какво искаш. Аз ще ти помогна.

— Искам да отида при царицата на живата вода — рекъл момъкът.

Но гарванът отговорил:

— Царицата на живата вода не е вече в своето царство, момко. И тя е пленница на твоя брат. Докато пръстенът е в негови ръце, тя е безсилна.

Момъкът заплакал.

Гарванът кацнал на рамото му и рекъл:

— Не губи надежда, момко. Аз ще се опитам да взема пръстена от твоя брат. Ти влез през задните врата в двореца и чакай, докато се върна. Ще гледам да не се бавя много... Хайде, довиждане, момко!

— На добър час, гарванчо!

Момъкът влязъл в двореца, а гарванът литнал към царството на лошия брат. Когато стигнал над царския дворец, царят се разхождал в градината. Гарванът се спуснал и го клъвнал по лявата ръка. Докато царят разбере какво става, гарванът го клъвнал и по дясната. Лошият брат викнал от болка. Надошли царедворци и лекари. Превързали раните. Прибрал се царят в своите покои, ала болките се засилили. Ръцете му почнали да отичат.

— Ох, умирам от болки! — извикал царят. — Махнете ми пръстена от ръката! Сложете го на това столче до леглото и нека дойдат десет верни стражи да го пазят! Отворете прозореца! Задушавам се!

Каквото заповядал царят, всичко било изпълнено. Но не се минало дълго време, през отворения прозорец се впуснал гарванът, грабнал пръстена и отлетял...

Дигнала се голяма тревога в двореца, а през това време гарванът долетял при добрия момък, дал му пръстена и рекъл:

— Сега можеш да правиш, каквото искаш.

Момъкът пхнал пръстена на дясната си ръка и викнал:

— Пръстенче, отнеси ме в бащиния ми дворец!

Още не изрекъл момъкът, въвн долетял крилат кон вихрогон. Яхнал го юнакът и право в двореца.

Щом го видял брат му, паднал на колене пред него и завикал:

— Накажи ме, братче, с най-тежкото наказание! Аз съм най-лошият човек на земята! Нека дойде и баща ми, нека дойде и хубавата царица! Пред всички ме накажи!

Дошел старият цар. Прегърнал малкия си син и заплакал от радост. Дошла и хубавата царица на живата вода, целунала момъка по челото, обърнала се към стария цар и рекла:

— Царю, тоя момък взе от мене живата вода. Нему дадох чудния пръстен. Само той е достоен да бъде цар на твоето царство.

А старецът хванал ръката на царицата и рекъл през сълзи:

— А само тая ръка е достойна за ръката на моя син.

После се обърнал към сина си и добавил:

— Синко, накажи, както искаш, своя брат. Да ти са честити и царицата, и короната!

Но момъкът дигнал брата си от земята и рекъл:

— Стани, братко! Ти имаш жена и деца. Работи за тях и ще ти се прости.

След това момъкът се венчал за хубавата царица и царувал дълги години, за чудо и приказ на мало и голямо.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.